

opomenutí jsou trestnými. Obžalovaný byl jen povinen nevyvážeti, a v tom směru ještě dle zjištění neprovedl činu, ke skutečnému vykonání vedoucího. Totéž platí i ohledně námitky, že v tom případě, kdyby přímým pachatelem nebyl obžalovaný, nýbrž jeho manželka, zůstával by prý obžalovaný trestným jako spoluvinník dle § 5 tr. z., neboť i tu předpokládala by se na jeho straně pozitivní spolupráce na vývozu manželčině, jež však zjištěna nebyla právě tak, jako nedovolená vývozní činnost manželky obžalovaného vůbec.

Čís. 275.

Předražování. Nabídka předmětu potřeby za zřejmě přemrštěnou cenu, při níž nabízející počítá se smlouváním o ceně a slevou z jmenované ceny, jest zásadně požadováním přemrštěné ceny.

(Rozh. ze dne 9. října 1920, Kr I. 128/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 7. listopadu 1919, pokud jím byl obžalovaný L. zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin předražování podle § 20 č. 1, 2 b) čís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z.

Důvody:

Soud nalézací dospěl k přesvědčení, že nabídka skladu střížního a galanterního zboží, podaná v lednu 1918 obžalovaným bývalému c. k. místodržitelství v Praze, nebyla pevnou nabídkou, ofertou, že nebyla nabídkou vůbec. Toto zjištění má dvojí ráz. Jednak znamená skutkové zjištění, že obžalovaný neučinil bývalému c. k. místodržitelství v Praze v lednu 1918 pevné nabídky ke koupi svrchu zmíněného skladu zboží, jednak projevuje se v tomto přesvědčení soudu právní názor nalézacího soudu, že ve zjištěném jednání obžalovaného neběží o požadování ceny po rozumu § 20 čís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z. Proti tomuto právnímu názoru nalézacího soudu brojí zmateční stížnost státního zastupitelství s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. a tvrdí, že zákon vyžaduje ke skutkové povaze předražování pouhé požadování přemrštěné ceny a nikoliv její ujednání. Obžalovaným byla prý žádána přemrštěná cena, byť i byl ochoten sleviti něco z ceny, původně uvedené. Zmateční stížnost zdůrazňuje právě k opodstatnění vážnosti požadované ceny též to, že obžalovaný se dostavil na místodržitelství v Praze, že nabídl tam sklad zboží ku prodeji a předložil i písemné podmínky prodeje. Nezáleží prý na tom, že obžalovaný snad prohlásil, že vyjde místodržitelství v každém ohledu vstříc, že by tedy patrně něco málo slevil, jak prý jest zejména z toho patrné, že ke koupi skladu zboží pro vysokou cenu zboží vůbec nedošlo. Zmateční stížnost není odůvodněna. Vyjednávání obžalovaného se zástupcem bývalého c. k. místodržitelství, nelze rozdělit na dvě části a zdůrazniti jednu část tohoto vyjednávání, která by sama o sobě nasvědčovala požadování ceny po rozumu zákona.

kdežto druhá část tohoto vyjednávání by byla ponechána úplně stranou, ačkoliv celé vyjednávání jest na straně obžalovaného projevem jedné a téže snahy poskytnouti zástupci místodržitelství podklad pro koupi skladu zboží. Dlužno naopak uvažovati veškerý obsah vyjednávání jako celek, jak to učinil nalézací soud, a v tom případě objeví se správnost právního stanoviska soudu nalézacího. Jak prvý soud zjistil, bylo vyjednávání mezi obžalovaným a zástupcem bývalého c. k. místodržitelství v Praze provedeno jednak ústně, jednak písemně dopisem obžalovaného ze dne 10. ledna 1918. Ani z ústního vyjednávání ani ze zmíněného dopisu není zřejmo, že by obžalovaný byl využíval nějaké nouze nebo neznalosti bývalého c. k. místodržitelství o jakosti nebo velikosti skladu zboží, nebo že by ústní jednání a obsah svrchu zmíněného dopisu byly se nesly takovým tónem, že by z něho bylo nutno usuzovati, že bývalé c. k. místodržitelství bylo by se raději co nejdříve odhodlalo, jen by mu koupě zboží neunikla, zaplatiti cenu, již obžalovaný uvedl hned od původu jako cenu skladu zboží. Na tuto okolnost dlužno jako na moment důležitý obzvláště poukázati proti stěžovateli, která hájí svůj názor i pro případ, že požadovaná určitá cena sloužiti měla jen za podklad dalšího vyjednávání, poukazujíc na jeden ze zákonodárných důvodů dotyčného předpisu, že totiž v době válkou snížené nabídky zboží jest vždy nebezpečí, že ten, jemuž zboží bylo nabídnuto, z obavy, by nabízejícího neodpudil, nepoužije náležitou měrou ochoty nabízejícího k případné slevě. Vždyť vyjednávání mělo jen informovati zástupce bývalého c. k. místodržitelství o všech okolnostech důležitých pro koupi skladu zboží, jako o tom, kde zboží jest, jaké jest jakosti, že jest v trestním řízení zabaveno, za jakých podmínek by mohlo býti uvolněno, a stejný ráz má v této souvislosti i uvedení kupní ceny 175.000 K, totiž ráz pouhé informace. Poukazuje na to jak obsah rozmluvy, tak i písemné podání ze dne 10. ledna 1918, neb se mluví hned od počátku vyjednávání o možnosti snížení ceny, což jest vyjádřeno různým způsobem oběma vyjednávajícími stranami; zástupce místodržitelství navrhoval prohlédnutí zboží, obžalovaný pak souhlasil se znaleckým prohlédnutím skladu zboží a prohlásil, že oferta není v žádném ohledu pevná, že jest to jen základ pro další jednání a že vyjde místodržitelství v každém ohledu vstříc. Bývalému c. k. místodržitelství příslušela tedy při vyjednávání od počátku vedoucí úloha v každém ohledu, tedy i pro určení ceny zboží, kdežto činnost obžalovaného vlastně záležela v tom, že bývalému c. k. místodržitelství oznámil veškeré pro koupi skladu zboží v úvahu přicházející podmínky, vzdává se sám takového vlivu na stanovení kupní ceny, který by na bývalé c. k. místodržitelství byl musil tak působiti, že by se bylo vidělo nuceno hned prvé své kroky zaříditi tak, by cena, původně obžalovaným uvedená, byla vzata za základ jednání. Naopak vyjednávání mělo se bráti směrem opačným, totiž od zjištění jakosti a množství zboží k určení ceny zboží, a také se skutečně tímto směrem bralo, neb bývalé c. k. místodržitelství vyslalo svého úředníka k prohlédnutí zboží, což se pak mělo státi základem určení kupní ceny. U obžalovaného tedy vůbec nenastal projev vážné vůle, chtíti docíliti hned od počátku určité ceny za sklad zboží, z které by se snad jen nepatrně slevilo. Uváží-li se, že se oznámení o skladu zboží stalo úřadu v takové formě, jež umožňovala řádné stanovení ceny, že tedy v tomto případě nebylo ani bývalé c. k. místo-

držitelství v nouzi, tím méně pak byl ohrožen prospěch osob, kterým se snad zboží mělo místodržitelstvím prodávati, dlužno přisvědčiti názoru první stolice, že o požadování ceny po rozumu zákona nemůže býti u obžalovaného řeči, i když se zásadně dlužno přidržeti názoru, že nabídka za zřejmě přemrštěnou cenu, při níž se ze strany nabízejícího počítá snad se smlouváním o kupní ceně, jest požadováním po rozumu zákona. Jak svrchu uvedeno, chybí tedy v jednání obžalovaného pojmový znak předražování, totiž požadování ceny vůbec, pročez bylo zmateční stížnost státního zastupitelství zavrhnouti.

Čís. 276.

Nejde o účinnou lítost (§ 187 tr. z.), nahradil-li pachatel škodu vida, že mu nezbývá nic jiného.

(Rozh. ze dne 9. října 1920, Kr I. 377/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 7. dubna 1920, jímž byla uznána vinnou zločinem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 174, II c), 176 II. c) tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalované, uplatňující důvod § 281 čís. 9 b) tr. ř. je neodůvodněna. V tom, že soud nepřiznal obžalované beztrestnost z důvodu § 187 tr. z. nelze shledati nesprávného posouzení, tvořícího podstatu zmatečního důvodu, stěžovatelkou uplatňovaného. Má-li nastati beztrestnost dle § 187 tr. z., musí býti náhrada škody včasná, úplná a dobrovolná. V prvních dvou směrech nebylo by zde ovšem závady. Posléze uvedený předpoklad beztrestnosti však soud nalézací vyloučil, projeviv své přesvědčení, že obžalovaná nevydala odcizené doutníky z účinné lítosti, nýbrž jen proto, že viděla nezbytí, že totiž po prohlášení visitátorky, že tabák vynéstí nemůže a že ji na večer poukáže k visitě, jestli to nevrátí, nahlédla, že odcizené doutníky z uzavřeného dvora továrny vynéstí nemůže a že jí nezbývá nic jiného, než je vrátiti. Tím nezjišťuje soud pouhé doléhání poškozené, jež by ovšem dle doslovu § 187 tr. z. použití jeho dobrodiní ve prospěch pachatelky nevyklučovalo. Zde jde o situaci obdobnou případům odst. a) § 188 tr. z., že totiž zloděj, byv při krádeži přistižen, zhostí se odcizeného předmětu jen pro zřejmou pravděpodobnost, že by se mu podařilo, pro sebe ho zachrániti. Případy takové zákon sám uvádí za příklad, kde není více předpokladů § 187 tr. z. Nezáleží na tom, že měla obžalovaná přece ještě možnost, pokusiti se o to, zda by se jí nepodařilo odcizené doutníky z továrny vypraviti, jakmile, což soud zjišťuje, sama beznadějnost takového počínání nahlédla.